Ұлттық теңге – ұлттық мақтанышымыз!

Жоба авторы: Жумагазиева Бекзат Ермековна
Ағылшын тілі мұғалімі

Мақсаты: ***Қазақстанның ұлттық валютасы – теңге жайында, оның шығу тарихы және негізгі қасиет-тері жайлы мағлұмат беру, теңге-нің ел экономикасындағы алатын орнын анықтау.***

Ерте заманда ақша рөлін мал, аң терісі, Қытайда- шай, тұз атқарған. Қазақстанда тоқты немесе саулық қой атқарған. Ақшаның пайда болуы тауар өндірісінің дамуына және халықтар арасында қарым-қатынастың ұлғаюының нәтижесінде ақша рөлі түрлі металлдарға ауыса бастады. Өйткені металл әсіресе, алтын, күміс ақша рөлін атқаруға өте қолайлы болды. Қазақ елі Ұлы Жібек жолына орналасқандықтан, ақша жасау, оны айналымға енгізуді өмір қажеттілігі деп тым ерте қолға алған Тараз, Отырар қалаларында қола, мыс теңгелер соғылған. Бұл ақшалар ел экономикасында ерекше міндет атқарған.

1726-1916-жылдардагы мыс металл акчалар
Медные монеты выпуска 1726 - 1916 годов

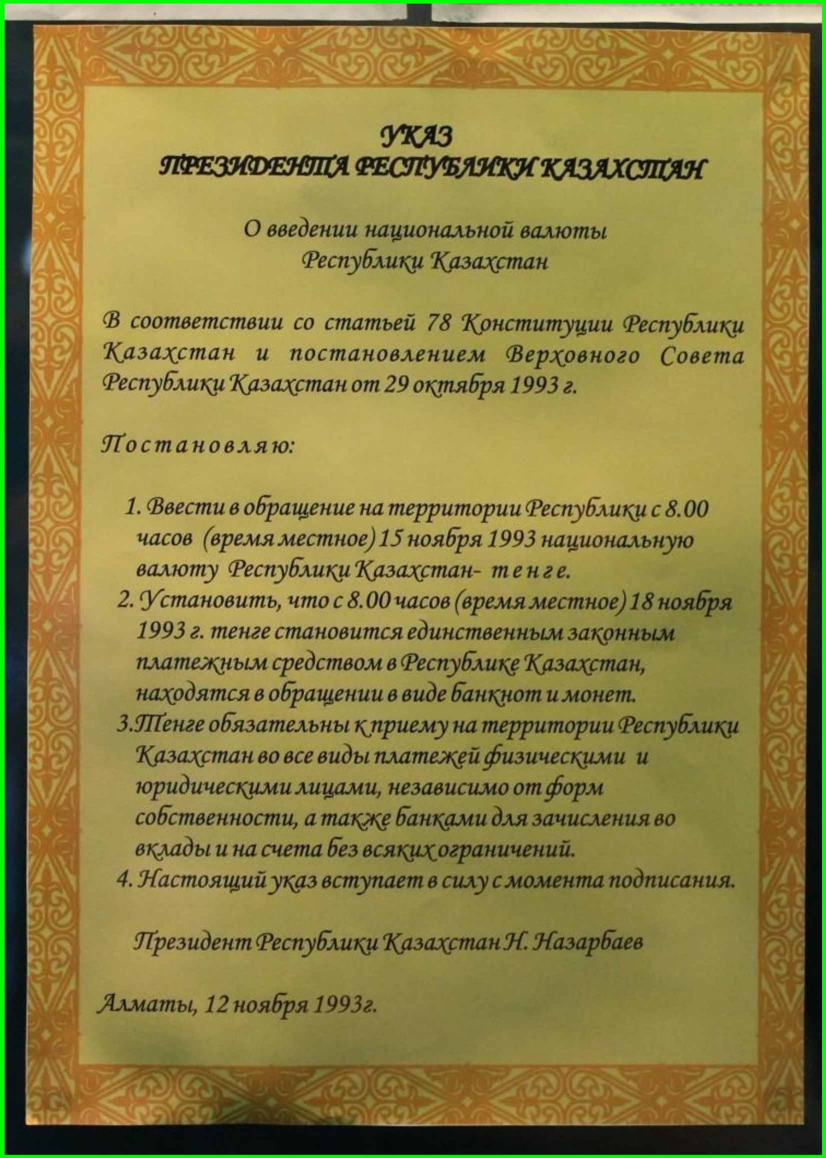

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

О введении национальной валюты
Республики Казахстан

В соответствии со статьей 78 Конституции Республики Казахстан и постановлением Верховного Совета Республики Казахстан от 29 октября 1993 г.

Постановляю:

1. Ввести в обращение на территории Республики с 8.00 часов (время местное) 15 ноября 1993 национальную валюту Республики Казахстан- тенге.
2. Установить, что с 8.00 часов (время местное) 18 ноября 1993 г. тенге становится единственным законным платежным средством в Республике Казахстан, находятся в обращении в виде банкнот и монет.
3. Тенге обязательны к приему на территории Республики Казахстан во все виды платежей физическими и юридическими лицами, независимо от форм собственности, а также банками для зачисления во вклады и на счета без всяких ограничений.
4. Настоящий указ вступает в силу с момента подписания.

Президент Республики Казахстан Н. Назарбаев

Алматы, 12 ноября 1993г.

ЖУЗ ТЕНГЕ
100
ЖУЗ ТЕНГЕ
100
ЕЛУ ТЕНГЕ
50
ЖИЫРМА ТЕНГЕ
20
10
5
3

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ
АК7746482
1
БІР ТЕНГЕ
АК7746482

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ
АЖ5440603
3
ҮШ ТЕНГЕ
АЖ5440603

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ
АТ0199749
5
БЕС ТЕНГЕ
АТ0199749

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ
10
AT8544605
ОН ТЕНГЕ
ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ
50
A39510006
ЕЛУ ТЕНГЕ
ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ
20
AP2815447
ЖИЫРМА ТЕНГЕ
ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ
100
ЖҮЗ ТЕНГЕ

Теңгенің жаңа нышаны

200
200

500
500

1000
1000

2000

5000

10000

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі мұражайының негізін КСРО Мемлекеттік Банкінің Қазақ Республикалық кеңсесінің басқарушысы В.А. Бондаренко мен Банк жүйесінің даму тарихы кабинетінің меңгерушісі В.А. Бахарев қалаған.

Мұражайдың 1997 жылдың 13 карашасында болған ресми ашылуына ең бірінші болып келген Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев «Мұражайдың құрметті қонақтарына арналған кітапқа»:

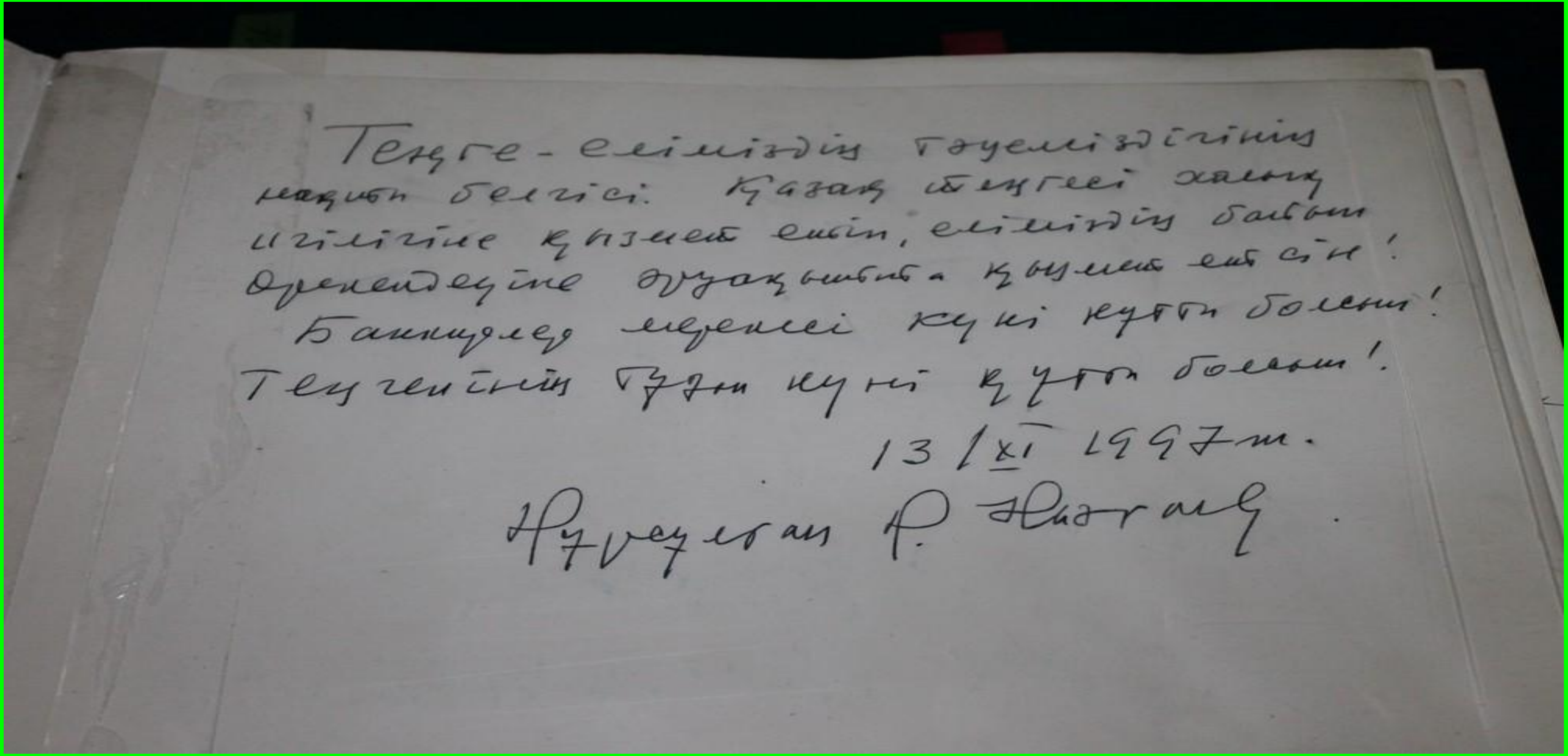
Теңге - еліміздің тәуелсіздігінің
нақыш белгісі. Қазақ теңгесі халық
игілігіне қызмет етіп, еліміздің байлығын
өркендетуіне тұрақтылығына қызмет ет сен!
Банкирлер мерекесі күні құтты болсын!
Теңгенің туған күні құтты болсын!
13/XI 1997ж.
Нұрсұлтан Ә. Назарбаев

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАНКІНІҢ МУЗЕЙІ

Алғашқы қағаз тиындар.

Қазақстан Тәуелсіздігінің 10 жылдығына арнайы шығарылған тұңғыш күмістен жасалған 1 киллограмдық тиын. Бұл тиын екі нұсқада шыққан. Сол жақтағы еуропаның, ал оң жақтағысы шығыстың безендіру үлгісі бойынша жасалынған.

Астана қаласының 10 жылдығына арнайы шығарылған ескерткіш күміс монета.

Ұлттық валютаны енгізудің 15 жылдығына арналған мерейтойлық алтын монета.

Тәуелсіздіктің
20 жылдығына
арналған ескерткіш
алтын монета.

Гауһар тастармен безендірілген алтын монеталар: «Қызыл бөрі», «Сілеусін», «Барыс».

2007 жылдың 7-9 мамыры аралығында Бангкок қаласында өткен Currency Conference валюта конференциясында қолма-қол ақшамен жұмыс департаментінің бас дизайнері Меңдібай Қойшыбайұлы Әлинннің авторлығымен дүниеге келген 10 000 теңгелік банкнот «Ең үздік жаңа банкнот» сыйлығын иеленген.

Қазақ жерінде тұңғыш рет өткен VII Қысқы Азиада ойындарына арнап Қазақстанның Теңге сарайы шығарған 1 килограммдық алтын монета.

Қазақ жерінде тұңғыш рет өткен VII Қысқы Азиада ойындарына арнап Қазақстанның Теңге сарайы шығарған 1 килограммдық күміс монета.

Қазақстандағы барлық монеталар Өскеменде орналасқан Теңге сарайында дайындалып шығады. Олардың дизайнын Ұлттық банктің банкноттар мен моneталар дизайны бөлімінің бастығы В. П.Ивженко басқарған дизайнерлер тобы жасайды.

Қазір ел экономикасы даму үстінде. Сондықтан теңгенің тұғыры да тұрақты. Қазір ол жақын шет елдерде сұранысқа ие. Мәселен, теңге Өзбекстан, Қырғызстан, Ресейде евро, доллармен бірге айналымда жүр. Бүгінде осы аумақта Ресей мен Қазақстанның экономикасы ілгерілеу тұр. Рубль мен теңгенің қарым-қатынасы жақсы. Ұлттық валютаның бүгінгі тұғыры бір қалыпты. Жалпы, ұлттық валютаның құны ел экономикасының өсімімен белгіленіп отырады. Бұл – айқын нәрсе. Басқа валютаның қатынасына қарай құны белгіленеді. Жалпы көршілерде теңгені сатып алуға құқық бар, ендеше қазақ валютасына да сұраныс бар. Теңге – дербестік тірегі, экономикалық дербестіктің кепілі. Теңге өзінің тарихи функциясын толығымен орындап шықты, әлі де өзінің құндылығын дәлелдей бермек.